

Předmluva:

Vyrostl jsem v evangelickém sboru v Javorníku, kde jsem také poprvé hrál na varhany při své konfirmaci v r. 1953. Zde mi přirostly k srdci nádherné nápěvy zpívané ve zdejším kostele zvláště o velikonočních a vánočních svátcích. Rovněž ranní a večerní písně, které jsme doma zpívali. Proto bych byl nerad, aby tyto nápěvy upadly v zapomenutí. Byl jsem 30 let varhaníkem v evangelickém sboru ve Frýdku-Místku a ještě dnes vypomáhám evangelickému sboru na Ostravici. Nápěvy z kancionálu jsem často používal jako introit na začátku bohoslužeb, některé písně i sólově zpíval.

Jednotliví varhaníci hrající v evangelickém sboru v Javorníku měli své vlastní chorálníky, které nejsou volně dostupné a ani úplné. Proto jsem se rozhodl, pro další generace nových varhaníků, nebo i jiných zájemců o tyto nápěvy, chorálník pro „Kancionál žalmů a písní duchovních“, naposled vydaný r. 1892 v Brně, podle Berlínského exempláře z r. 1753, znovu sestavit a napsat v digitalizované formě. Převést do PDF formátu umožňujícím komukoliv vytištění a dát sboru v Javorníku, případně i dalším zájemcům volně k dispozici. Jednotlivé listy jsou upraveny tak, aby umožnily oboustranný, případně knižní tisk. S ohledem na dodržení sledu listů nejsou listy označeny číslem stránky písně v kancionálu (tím jsou číslovány jednotlivé písně), ale postupným číslováním.

Výchozím materiálem pro mne byl chorálník sestavený ve čtyřicátých letech Janem Kahovcem, tehdejší i mým učitelem hudby a krátkodobým javornickým varhaníkem. Jeho původní koncepty jím zachycených nápěvů žalmů a písní, které mu předzpíval tehdejší kostelník Jiří Pavlinec z č.p. 62 i čistopis napsaný na zakázku mému otci vlastním a myslím, že je dokonce rovněž i v majetku sboru v Javorníku. Není však úplný. Z něj použité nápěvy a harmonizace jsem u jednotlivých žalmů a písní označil – Harm: JK

Dále jsem měl k dispozici chorálník písní dlouhodobého varhaníka Tomáše Majtána, který mi poskytl jeho syn, za což mu upřímně děkuji. Některé písně, které jsem z tohoto chorálníku použil, jsem označil – podle: TM. V úvodu k chorálníku Tomáš Majtán uvádí, že chorálník psal postupně od r. 1937 do r. 1953 a jako podklad k jeho napsání použil chorálník Adama Petruchy z č.p. 179. Harmonizace jsou převážně od Josefa Dobiáše, tč. vikáře v Javorníku, některé od Dobiášových bratří, pak Blahoslava Stehlíka, Adama Petruchy a některé harmonizace jsou jeho vlastní. Jelikož autoři harmonizací nejsou u jednotlivých nápěvů uvedeni, nemohl jsem je rovněž uvést.

Též jsem použil Zpěvník českobratrské církve evangelické vydaný v Brně r. 1948 (písně označené – podle: ZCE) a stávající Evangelický zpěvník z r. 1979 (písně označené – podle: EZ), z nichž jsem doplnil některé chybějící nápěvy. Některé nápěvy z nového zpěvníku jsem sám zharmozoval. Tyto písně jsou označeny - Harm: JR

Další chybějící nápěvy jsem našel v chorálníku ke slovenskému kancionálu původně sestaveném Jiřím Třanovským – písně označené – Transcius.

Nakonec jsem se pokusil způsobem, který byl použit i u některých jiných písní v uvedených chorálních, doplnit chybějící nápěvy písní nápěvy, nebo jejich úpravou, z některého výše uvedeného pramene. U nich uvádím pramen a mé iniciály.

Nápěvy žalmů, uvedené v samostatné části, jsou použity z Tardyho chorálníku s původními nápěvy L. Bourgeoise a C. Goudimela. U javornických nápěvů žalmů jsou některé odlišnosti, které vznikly tím, jak si je předávaly generace. Proto uvádím pouze nápěvy žalmů zpívané zcela odlišným nápěvem, případně lepší harmonizací jako nápěv B. Avšak i ty neuvedené nápěvy mám všechny zpracovány.

Abych mohl tento chorálník sestavit, musel jsem jako podklad zpracovat seznam všech písní a žalmů, u každé písně uvést počet slabik ve sloce (metrum), výskyt nápěvu v uvedených pramenech a jeho případné použití pro jinou píseň. Byla to práce nemalá, vykonal jsem ji však rád. Je škoda, že se zpěv z tohoto kancionálu tak omezil. Pokud vím, tak nový zpěvník (EZ) byl zamýšlen hlavně pro sbory, které neměly zpěvníky a ne proto, aby vytlačily tradiční zavedené kancionály. Málokdo cizí má zájem si jít poslechnout to, co může slyšet kdekoliv. Je potěšitelné, že některé písně z tohoto kancionálu zazněly i na „Hornáckých slavnostech“. Snad i tato má práce, která mi ve volných chvílích trvala asi tři roky, přispěje k jejich zachování a k tomu, abychom jejich zpěvem chválili našeho Pána, který mi dopřál tuto práci ve zdraví v mých 76 letech dokončit.